

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semenške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 141.

V Ljubljani, v sobota 22. junija 1889.

Letnik XVII.

Volilci Istre!

Daš 25. t. m. bodele volili v kmetskih občinah po dva zastopnika v deželni zbor. Politično društvo „Edinost“ Vam priporoča može, ki bodo odločno zagovarjali vse pravice in zahteve hrvatskega in slovenskega prebivalstva v Istri. In ti gospodje, ki zaslužijo vse Vaše zaupanje, so:

- I. Za kmetske občine kotara Lošinja (volišče v Krku):
Dr. Fran Volarič, kanonik v Krku; **dr. Mate Trinajstić** v Trstu.
- II. Za kmetske občine kotara Pazina:
Dr. Matko Laginja v Trstu; **dr. Anton Dukić**, odvetnik v Pazinu.
- III. Za kmetske občine kotara Kopra:
Vekoslav Spinčić, c. kr. profesor v Gorici; **Fran Lego**, načelnik v Buzetu.
- IV. Za kmetske občine kotara Voloskega:
Slavoj Jenko, načelnik v Podgradu; **Mate Mandić**, vrednik v Trstu.

Odmevi.

III.

„Ako šolo duhovni v roke dobijo, kaj je na tem . . . Narod bo rešen in v tem leži vse! Energično zanikujem to.“ Tako piše med drugim članek „Slov. Naroda“. Neznani nam gospod se prištevava posvetnim izobražencem, in vendar je v navedenem stavku zapisal grozno nepremišljenost, da ne rabimo primernejšega izraza. To se pravi sistematično ruvati proti celemu stanu, smešiti ga pred javnostjo ter mu podtikati nameue, ki so v sedanjih razmerah nemogoči, neizvršljivi. Ali je članek vse pozabil, kar so katoliški listi pisali o šoli, vse preslišal, kar so odlični katoliški možje govorili v zborih in shodih, ali pa je toliko hudomušen in zloben, da stvar vedoma pretirava. Sploh smo imeli priliko večkrat se prepričati, da mnogi izobraženci ne naj-

dejo niti za las dobrega na knezu Liechtensteinu vsled znanega šolskega načrta. In če kdo vpraša tega ali onega, je li prečital kratki njegov načrt, je li prebral njegov govor, skoraj po vrsti se vsakdo namuza v zadregi, češ, prečital ga nisem, ali . . . In beseda mu zastane v grlu. S takim človekom v obče ni mogoče stvarno govoriti, ker mušice z bati tolče.

Mnogo smo že pisali na tem mestu o šolskem vprašanju. Ker pa je članek S—c menda prespal polupretekli čas, ponovimo mu ob kratkem vse misli in želje gledé šolskega vprašanja.

Nasprotniki verske šole in vsega verskega življenja in mišljenja bi najrajši videli, ko bi mi skom hoteli doseči najvišji idejalni namen. To bi divjali! Ne storimo in ne privoščimo jim tega veselja. „Omne nimum malum“. Na podlagi zgodovinskih razmer hočemo prav ob kratkem odgovoriti na neslane dovtype „Narodovega“ člankarja:

Država ni neomejena gospodinja in prva vzgojiteljica otrok, ker naravna postava in krščanska vera nas učite, da so stariši prvi vzgojitelji svojih otrok. S tem pa ne trdimo, da imajo edino-le stariši pravico in dolžnost vzgoje in da država nima nobene besede. Oboje je napačno. S kratkimi besedami je ta razmera težko pojasniti, da bode umljiva vsakemu. Po naših mislih nimajo prav oni, ki že iz strahu pred požrešnimi nameni despotiškega državnega absolutizma želé zabraniti najmanjši vpliv države na šolo. Ta strah je sicer umljiv, a pretiran. Na drugi strani pa tudi oni zeló greše, ki se hočejo otresti vse vzgoje s kratko besedo: za to naj skrbi država, kakor za smodnik, vojaški komis ali za sredstva proti kugi in koleri. Iz ekstreme pride ekstrem, in tako je vsako sporazumljenje nemogoče.

Resnica je, da umemo pod besedo vzgojo pouk in strahovanje otrok, ali v ožjem pomenu vzgoja. Ta dva pojma moramo ločiti, sicer je nemogoča rešitev vprašanja. Pouk je jako potreben in važen, in

vendar je in ostane vzgoja, blaženje srca, krotenje strasti, oplemenenje volje prva in najvažnejša točka pri izreji otrok. Brez tega je ves pouk le sredstvo do lažje uporabe surovosti in pot do premetenosti pregrehe. Ako ima človek blago srce, plemenito voljo, ukročene strasti, ta je omikan, akoravno ni bil pouk v posameznih predmetih vednosti dovoljen.

Ako imajo torej v prvi vrsti stariši dolžnost in pravico vzgoje, gotovo tudi pouka. Otroke morajo poučevati sami, če morejo in hočejo, ali pa po onem, ki se jim zdi po vesti najboljši. Naravno je, da se stariši združijo in otroke pošiljajo v skupno šolo.

Šola je socialna potreba in socialna naprava. Kdo v šoli poučuje, to je konečno vse jedno, da le stori svojo dolžnost in je porok, da ne bode zlorabil svojega poklica v slabe namene. Da more kdo poučevati v šoli, ni mu treba biti ravno duhovnik ali državnik. Kričati in bahači niso sposobni, učenjaki so navadno jako nerodni, najmanj sposobni pa so oni, ki se posveté temu poklicu prisiljeni le zaradi ljubega kruha, ki so popolnoma nezadovoljni s svojim učiteljskim stanom.

Šola kot učilnica ni torej niti cerkvena niti državna, temveč le socialna naprava, katero so potrebovale družine, da so lažje skupno vzrejevale otroke. Jasno je torej, da je le družinam oziroma starišem v prid, ako šolo nadzoruje neodvisna, mogočna, vplivna oblast, bodisi državna ali cerkvena, ki naj pazi na učitelja, da vestno opravlja svojo častno, težavno in odgovorno službo. Ako reče država, da njen blagor in obstanek zahtevata, da se otroci vzrejujejo kot dobri državljani, ugovarjati ne more noben pameten človek. Najboljši cerkveni učeniki so priznali državi pravico, da sme ustanavljati šole in nastavlja učitelje; in tudi cerkev je to pravico priznala. Zahtevala je le to, da ima tudi ona popolnoma enake vzroke in koristi.

Država more nadzorovati pouk ter ga preskrbeti z učitelji, katere sama plačuje, ako jih družina in občine ne morejo same vzdržavati. V interesu splošnje

LISTEK.

Človek, ki je izdal pesni.

(Češki spisal Svatopluk Čech.)

Leže tu pred njim, še vlažne. Ko je tako gleda, zdi se mu, da se nagiba tisoč glav črez njegovi rami in da počiva tisoč oči z različnim obrazom na teh njegovih mislih in čutih, kateri se mu zdé tako tuji, tako novi v svatovskem oblačilu iz tiskarske črnote, v katerem stopajo najprvo na svet.

Osem dni ni šel z doma. Ta čas je prečital vseh dvajset potrebnih eksemplarov in razpukal popolnoma vrvico, s kojo je bila prepasana njegova pred časom osivela suknja za dom. Zvečer osmega dne prinese mu sluga pismo od zalagatelja. Ko raztrga z mrzlično tresočimi se prsti zavitek, najde v njem nagrado in najnovejšo številko nekega kritičnega časopisa. Na čast njegovo bodi povedano, da je segel najprvo po zadnjem; precej mu pade v oči ocena o njegovih pesnih. Čita in čita iz nova, s hitrim očesom, da delajo njegovi verzi epoho v češki literaturi, da je podal národu kitico čarokrasnih cvetov, polnih rose nežnega čuta in najljubše vonjave poetične.

Še-le, ko prečita premlačeno primero šestič, seže z zaničljivim pogledom po nagradi in zraven po

nečém nepravilnem v oblačilnik. Odide na temne ulice in kupi si v skriti, slabo razsvetljeni prodajalnici novo obleko.

V sanjah se je znašel nad njim angelj z lavorovim vencem v roki, in dekliško obličje tega angelja je imelo znane, ljubeznive poteze.

* * *

Drugi dan gré za časa s slavnostnim obličjem na ulice. Zdi se mu, da mnogi njemu neznani ljudje nekako spoštljivo na-nj gledajo. Sreča prijatelja; ta mu molí že od daleč obe roki nasproti in kliče: „Čestitam, čestitam!“

„Nimaš za kaj!“ odgovori skromno pesnik, povsivši oči. „Sicer pa mi je, dragi prijatelj, res mnogo ležeče na tvojej sodbi. Govóri odkritosrčno, brez bojazni — kako ti ugaja?“

„Lepa je, na mojo čast! Malo preveč temen, mračen ton —“

„Nosi barvo moje duše.“

„Drugáče pa je lepa gledé tvarine in dela. Ima navadno obliko, a vendar elegantno. Po najnovejših francoskih uzorih.“

„Motiš se“, oporeka pesnik nekoliko užaljen.

„Nisem prijatelj francoskega smeru. Raje bi dopustil, da bi mi izpodtikal kak vpliv velikih uzorov angleških!“

„Vse jedno!“ reče prijatelj, ki je poslušal samo na pol. „Bodisi francoska ali angleška, lepa je na vsak način. Ako bi že hotel podtikati, opozoril bi na jedino napako —“

„Napako?“ zakliče pesnik živo, jemaje postavo na obran. „A ta bi bila?“

„Da ima preveč žepov.“

Pesnik se umakne od svoje obrambne opozicije, oči njegove obstanejo z grozo nad prijateljem, obličje vzame ná-se izraz bolestne prevare in ustne zasepečejo nehvaležno: „O čem govoriš to?“

„Káko vprašanje? O tvoji novi obleki! O čem pa bi govoril?“

„Komična zmota“, posvetli pesnik s prisiljenim usmevom. „Misli sem, da govoriš o knjigi, pesni, katero sem izdal nedavno.“

„Aj, ti si izdal pesni? O tem do sedaj še nisem ničesar slišal. Razume se, da prihraniš zá-me primerec z lastnoročnim podpisom . . .“

* * *

Črez nekaj časa ustavi ga drug prijatelj: „Kam hitiš?“

„Tja-le h knjigotržcu.“

„Kaj pa tam?“

„Klasično vprašanje! Kakor bi mogel imeti o tem najmanjši dvom.“

omike more staviti potrebne zahteve ali določevati skušnje za one, ki iščejo pri državi službe in za služka. Proti temu ne moremo dosti ugovarjati, da le ne zlorabi svoje oblasti v to, da zatré tujo konkurencijo s silo in prepovedjo, da odtegne družini, občini in cerkvi enake pravice in da monopolizuje šole in šolske načrte.

Pri učenju in poučevanju je tekmovalje vedno koristno. Kdor s silo svoje šole, svoje učitelje, svoje nauke vsem vsiljuje, ta ovira pouk in vednost, in javno kaže, da se boji dvoboja s tekmečem. Na šolskem polju je monopol države proti vsaki pravici, ker država ni vzela v najem ne znanja, ne učenja in ga tudi nikomur ne more dati, in ker sploh ni prva naloga države učenje, temveč bramba pravice proti domačim in vnanjim nasprotnikom. Država more in mora pomagati državljanom, da si pridobé potrebno znanje, duševne zaklade, ako si jih sami ne morejo preskrbeti. Toda država ne more in ne sme siliti državljan, da bi mislili in se učili po šabloni, katero si je sama izmislila. Še manj jim more prepovedati, da si sami preskrbijo resnico in omiko, ki ste kakor solnce in zrak občina zaklada človeštva in katera morejo obdačiti le možje kot Justinijan. In če država, kakor je sedaj povsod navada, zaradi zločnosti občin in enakomerne vravnave pouka sama vzame šole v roke, vendar šola ne more nikdar biti države bistvena stvar. Država je le namestnica družin in občin, to je, država ne izvršuje državne delavnosti, marveč le družbeno kot namestnica. To bi bila čudna pravičnost, ko bi meni kdo izročil kako pravico ali dolžnost, in bi si jo jaz prisvojil.

Kar torej država izvršuje, moramo ločiti, ali to dela le kot namestnica druge pravne osebe ali po svojem poklicu. A nam se dozdeva, da tega na polju državnega in javnega prava že učenjaki in izobraženci ne znajo več ločiti. Tako piše slavní Albert Weiss. In kolike budalosti trosijo pri nas o šoli vedé in nevedé med narod in vse v imenu domoljubja, svobode, omike in napredka. Quis leget haec?

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. junija.

Notranje dežele.

„Triester Ztg.“ je priobčila znamenit članek pod naslovom „*Nemška irredenta*“: „Iz irredentovskega gibanja se more posneti marsikateri nauk in želeli bi le, da bi se ti nauki uporabljali v vseh sličnih slučajih. Žalostno je sicer, toda vsak, kdor dobro opazuje avstrijske razmere, se mora prepričati, da je ono nemškonnarodno gibanje, ki se samo imenuje skrajno, v več nego eni točki popolnoma enako italijanski irredenti. „Germania irredenta“ sicer še ni uradni vsopred te stranke, kateri je nemštvo vse, Avstrija pa nič; toda tajiti se ne more, da ni zastoj trud onih agentov, ki smatrajo za svoj nalog zaničljivo zasramovati Avstrijo. Zvestobo in udanost do Avstrije skušajo izpodkopati kazoč na „obljubljeno deželo“ vseh Nemcev in obožavanega kancelerja. Mladino skušajo prepričati, da se nemštvo, nemška izobrazba, nemški duh itd. ne strinjajo z avstrijsko državno idejo. Mnogim zastop-

nikom nemško-narodno smeri je Avstrija le še zemljopisni pojem, nikakor pa ne več domovina. Seme tega duha že klije v sreih onih, katere je mogla slavnost cesarice Marije Terezije toli navdušiti, da so pod vojnim ministerstvom na Dunaji peli — „deutsche Wacht“.“

Avstrijska delegacija je imela danes opoludne, ogerska pa popoldne ob 5. uri odprto sejo.

„Pesti Napló“ objavlja iz peresa jako temeljito poučenega državnika članek, ki ostro biča *politično ministra Kálnokyja*. Pisatelj članka je sam osebnó Kálnokyju očital malomarnost in preveliko zaupljivost, toda ta mu je odgovoril: Razmere v tem trenutku res niso najugodnejše, toda počakati smemo mirno, kaj se bo zgodilo. Drevesa v Rusiji ne bodo zrastle do neba. Na vprašanje, kaj bo prinesla prihodnost, mu je rekel minister: Počakajte, dogodki me bodo opravičili. Članek sklepa: „Ministerstvo zunanjih zadev bi bilo moralno razmere v Srbiji bolje poznati; Kálnoky pa niti ni znal prav soditi o kralju Milanu.“

Vnanje države.

Papež Leon XIII. se je jako pohvalno izrazil o nameravavem bavarskem katoliškem shodu, kakor tudi o postopanju nemškega centrumskega časopisja nasproti cerkvenim vprašanjem. — Kardinalni vikar rimske škofije priporoča v posebnem pastirskem listu vernikom, naj posebno pobožno poveljujejo devetdnevnicó in praznik sv. Petra in Pavla v zadoščenje za slavnost na čast Giordanu Brunu. Vsléd naredbe sv. Očeta se bo v dan sv. Petra in Pavla podelil blagoslov z Najsvetejšim le v Cerkvi sv. Petra.

Berolinska „Post“ poroča iz Peterburga: Velikoserbska stranka stoji za namerami črnogorskega kneza, katerega je hotel car s svojo napitnico zaznamovati kot kandidata za velikoserbski prestol. List nadaljuje: Rusija vzbuja idejo velikoserbskega kraljestva, ker je izgubila svoj vpliv v Bolgariji. V Rističu se je Milan zmotil (?), ko je zapustil prestol. — Londonski dopisnik „N. F. P.“ se je razgovarjal z neko merodajno osebo, ki se je izjavila: Popolnoma napačna in pretirana so zadnji čas poročila o položaju v Srbiji. Čeravno so najnovejši dogodki prisilili Avstrijo k podvojeni pozornosti in nekaterim resnim besedam, katere bi se v navadnem življenju morebiti imenovale „svarilo“, vendar se mora na drugi strani povdarjati, da Srbija ni uradno storila nobenega koraka, ki bi mogel naravnost Avstrijo razžaliti. Sploh pa bo grof Kálnoky delegacijam te razmere temeljito pojasnil.

Srbski agent Danić je predvčeraj naznanil *bolgarski* vladi obseg okrožnice srbskega ministra zunanjih zadev, v kateri se oporeka najnovejšim poročilom iz Srbije ter naglašá, da Srbija nikakor neče zapustiti dosedanje politike. — Stojanov se je izrazil nasproti dopisniku lista „Novoje Vremja“ o odnosajih mej Bolgarijo in Avstrijo: Ko je zapustil Kaulbars Bolgarijo, bila je ta v strašnem položaju: regentje so bili brez vsake veljave. Našel se je princ, ki je imel pogum proti volji Rusije priti k nam, in za to smo mu jako hvaležni. Napačno pa je, če kdo trdi, da se je Bolgarija s princem Ferdinandom uklonila avstrijskemu vplivu. Mi potrebujemo Avstrijo ter se opiramo na-njo, to je pa tudi vse. Razven prijaznih besed ni Avstrija od nas še ničesar dobila. Knez ne more biti avstrijski agent, ker se pri njem ne more govoriti o samostojni politiki. Mi se ne bomo nikdar za Avstrijo bojevali, marveč le vedno za-se.

Nemški cesar se bo v državnih deželah sedaj le dva dni mudil ter samó Strassburg obiskal, vendar bo pa letos tudi še v Metz prišel. „Köln. Ztg.“ trdi celó, da se je ta načrt popolnoma opustil. O poto-

vanji cesarjem v Anglijo se sedaj poroča, da bo Viljem prišel na ladiji „Hohenzollern“ dne 3. avgusta do Spitheada, princ Waleški pa ga bo na kraljevski ladiji „Osborne“ pri otoku Wightu pozdravil. Cesar bo stanoval v gradu Osborne-u.

Seicarski zvezni svet predlaga zaveznim sovetnikom, naj se vojna, t. j. pehota, konjica in ženijski oddelki oboroži z malokalibersko repetirko, obrazee 1889, ter zahteva pooblastila, da v sme ta namen vsprejeti posojilo v znesku šestnajstih milijonov.

Italijanska zbornica je predvčeraj razpravljala proračun zunanjih zadev. Crispi je pri tem odgovarjal na več vprašanj gledé italijanskih šol v inozemstvu. Rekel je, da ni bilo več mogoče podpirati šole protinarodnih kongregacijonistov, ker so politično od Francije, duševno od Vatikana odvisne. (To je pa res grozovito!) Vlada je vedno le one duhovnike podpirala, ki so za to prosili. Potem se je proračun zunanjih zadev potrdil.

Ker sta rumunski senat in zbornica rešila celi proračun, zaključilo se je predvčeraj parlamentno zasedanje. — Zbornica kakor senat sta znižala carino za inozemske zdravniške oziroma lekarniške izdelke od 10 na 3 franke od kilograma.

Vesti s Krete se glasé že bolj mirne. Pokazalo se je, da je bil pomen izjav jako pretiran. Res so se sicer v Kidoniji in Ramnu vršili oboroženi shodi, vendar te izjave niso bile političnega značaja. Šlo se je pri tem bolj za izjave zoper v resnici ogromno davčno breme, nego zoper vladno obliko.

Izvirni dopisi.

Od Save, dné 20. junija. Dopis, ki ga je Vaš list prinesel 17. t. m. o našem kandidatu g. Jeretin-u, je pravo pogodil. Jaz sem si nalašč prizadeval, da zvem, je li res, kar se o njem piše, pa sem se prepričal, da je vse resnica.

G. Jeretin se res za slovensko narodnost nikoli zmenil ni in učil se je res prav malo.

Pripovedovalo se mi je, da je n. pr. pri dopisu na neko županstvo v cestnih zadevah v samem naslovu napravil pet, reci: pet slovniških pomot. To je pač najjasnejši dokaz, da on slovenskega nikoli nič ne bere. Pa vendar misli, da je on za deželnega poslanca najsposobnejši. Pa veste, kako on o Vas sodi, g. vrednik? On pravi: „Gospod Ž. je en kaplan gori neki v Ljubljani, ki ene cajtunge piše.“ Bog vedi, če je pri tem premislil, bodo-li ljudje verjeli, da je on zavolj tega res boljši od Vas. Ali je premislil, da kdor je kapelan, moral je dovršiti celo gimnazijo in bogoslovno fakulteto in učiti se govoriti in pisati in da kdor „cajtunge“ piše, mora znati več, kakor svojim pivcem nositi vino na mizo. Tudi ni premislil, da vsak duhovnik se mora več ali manj s kmetijstvom pečati, ker mora vsak, kdor kako faro dobi, s kmetijstvom in to marsikateri s prav velikim ukvarjati se. Kdor bere poročila naše kmetijske družbe, ta vé, da se naši duhovniki res mnogo in hvalno s kmetijstvom pečajo.

Ali g. Jeretin, poreče kdo, je cestni prvomestnik litijskega okraja. Kaj za to? Časa ima dovolj poleg svoje male kmetije in krčmarije in za 400 gld. plače na leto je že vredno iti včasih pogledat na ceste in županom ukazovat, če kdo ni prav ceste posul.

(Dalje v prilogi.)

„Veš kaj, prijatelj, pojdi z menoj. Dam ti jo zastoj.“

„Ponovi nebeske te besede!“ zakliče prijatelj radostno, vtikaje roko pod pazduho pesnikovo. „Hotel sem dati zá-njo baš poslednje svoje imetje. Pravim ti: očaran sem, sanjarim, norim . . .“

Naš junak je gledal malo neverjetno to prekipečo navdušenost prijateljevo in ga prestriže z vprašanjem: „A katera izmed njih ti ugaja najbolje?“

„Najmanjša, s planinsko cvetlico na klobučku. Bože, kake ima oči, kake nožice!“

Pesnik oprostí roko navdušenega prijatelja in pravi z mrzlim glasom: „Nedvomno motiva se oba. Mislil sem, da greš h knjigotržcu po zbirko mojih pesnij.“

„Tvojih pesnij?! Niti sanjalo se mi ni. Hitel sem po vstopnico za današnjo predstavo tirolskih pevk.“

„S tem ti ne morem poslužiti.“

„Škrat te vzemi in tvoje pesni! Tedaj moram tak kos pota nazaj do knjigotržca!“

* * *

Naš junak zajde v kavarno. Vedel je, da tam za nekim stebrom v temnem kotičku tolpa mladičev dan na dan pretresa vsakojake dnevne dogodke.

Nobena tragedija nima tako neuganjive snovi, da ne bi v njih našel ta areopag madeža in snovi za jezljive dovtype. Najbolj prirojeni napačni čop na Prikopih, najtiši napačni glas v orkestru, najoddaljenejša nova gostilna, najbolj bedasti dovtip iz redute — nič, prav nič ne uide njihovi pozornosti in ne ostane prizanešeno nemilosrdni njih kritiki; kako ne bi opazili velikega zvezka mojih pesni! Zaslišim sodbo, morda zlovoljno, nepravilno — ali vendar sodbo.

Usede se za steber in posluša. Ne čaka dolgo. „Nič, prav nič novega!“ začne jeden: „Grozno prazna dōba.“

„A kaj pravite, prijatelji, tej zbirki?“ reče drugi. „Ne vém, kako more kdo čas tratiti s takimi glupostmi!“

„Novega, posebnega v njej pač ni. Iz teh otroških igrač je najlaže spoznati, kako malo napreduje sedanji rod. Sami premlačeni obrazi. V vseh te zvezde, lilije, orli, boginje, prapori in podobna brozga.“

„Pač ni dvoma, govori o mojih pesnih“, vzdihne naš junak.

„Res japonski vkus!“

„Sicer pa se še ne vidi, da bi bilo to izvorno.“

„Pri moji veri!“ Stavil grem, da je dobra tretjina te zbirke gol plagijat.“

Preidejo k drugemu predmetu.

Pesnik se vzdigne in idoč mimo širokoustne mladeži pogleda je z najglobljim zaničevanjem, pri čemer zagleda v roki jednega izmed njih odprto zbirko — nalepljenih poštih znamenk.

* * *

Naš pesnik je poučeval v neki imoviti družini na glasoviru. Učenka njegova — nikakor ne! ne onečastim njene angeljske krasote s svojim prozajčnim peresom, prečitajte si prvo iz pesni mojega junaka, kjer jo je izličil s pomočjo zlata in snega, zarje in rose, kjer ji je potisnil na svetle lasé krono iz najlepših demantov svoje poezije.

Oče tega ljubeznivega bitja je bil odličen narodnjak, vse splošno važen meščan, član mnogih ustavov in narodnih društev, goreč za izobrazbo ljudij, katerega lik z gēslom: „Naroda ščit in meč je njega nprav in jezik!“ je krasila razpostavna okna knjigotržcev. Ni dvoma, da je kupoval vsaj boljše dela domače literature in da so mej temi prišle tudi srečne pesmi našega junaka v roko ljubljene deve. Morda je že čitala iz uvodne pesni plemenita znamenja ljubezni, koje je tam vložil.

S tolčečim srcem je stopil v njeno sobo. Prišla mu je nasproti s krasno vezano knjigo v roki.

Ah! dokaz ad hominem.

„Godi vam ta vez, gospod S. čtly?“

Praša se pa, doklej bo še ta njegova slava in dobra plača trajala. Kajti brali smo in to je tudi neki resnica, da po novi cestni postavi cestni odbori svojih prvomestnikov ne bodo več sami volili, ampak jih bo postavljala neposredno deželni odbor. Potlej se pa res ne vé, če bo g. Jeretin-a še katerikrat ta čast zadela. Kajti slišati je, in tudi v Ljubljani že vedó, da g. Jeretin graja deželni zbor, da zastran bogenšperske ceste ni prave pogodil, in obeta, da bo še-le on to reč v red spravil.

S tem bahanjem se on bivšemu deželnemu zboru in odboru, katerih večina bo spet v novem deželnem zboru in odboru sedela, ne bo posebno prikupil in tako je prav lahko mogoče, da njegova prvomestniška čast kmalu po vodi splava.

Ko vidim, da se taki možje, kakor g. Jeretin, vsiljujejo v dež. zbor, vstaja mi nehoté misel, kakšen deželni zbor bi to neki bil, v katerem bi sami taki možje sedeli. Kdo bi neki potem delal in spisoval za tisto debelo knjigo, ki se razpošilja vsem županom po vsaki sesiji deželnega zbora o njegovem delovanju, in kakošna bi potem ta knjiga bila.

Sploh pa mislim, da si bodo možje volilci, predno oddajo svoje glasove, vsacega kandidata natanko ogledali, in kolikor jih sami ne poznajo, praskali za svét modre in skušene moze. To jim velewa njih dolžnost, ki jim jo naklada zaupanje njih volilcev in lastna korist. Ne bojim se, da bi jim samo to zadostovalo, če zna kandidat dobro zabavljati duhovnikom; oni bodo od prihodnjih poslancev zahtevali več, t. j.: značaj, delavnost in zmožnost!

Iz Novega mesta, 20. junija. Minoli so dnevi slavnosti in utihnilo je po mestu vse, ostal pa je le še spomin na lepe binkošne praznike in tako prominjajo se časi in mi ž njimi. Ravno tako se bliža čas, ko bodo naši volilci stali pred volilno mizo in oddajali svoje glasove za tega ali onega kandidata. Pri nas na Dolenjskem v istini še ne poznamo prav nič volilne borbe; volilni možje so že voljeni, a ne giblje se še nič, zato mislim, da so naši Dolenjci zadovoljni s svojimi dosedanjimi poslanci ter jih bodo zopet volili. Če se v istini in nepristransko pomisli, smejo pač Dolenjci biti ponosni na svoje dosedanje poslance in jih brez vsakega pomišljanja zopet voliti, kar se bode tudi gotovo zgodilo. Mogoče je, da se zadnje dni utegne kaj zgoditi, kar nas ne bode iznenadilo, vsaj smo pripravljeni na razne „manevre“; pa to ne bode le pri nas tu dole, temveč tudi v Vaši okolici po stari prislovi: *Duobus litigantibus tertius gaudet*. Ta zadeva je celó k nam prišla na uho, pa ni čudno. Toliko o našem dosedaj mirnem volilnem gibanju.

Vreme imamo dokaj čudno, skoro vsak dan dežuje in vedno se nam ponuja pogubonosna toča, katera je zopet po nekaterih krajih svojo žrtev zahtevala. Polje kaže pri nas krasno, tudi vinogradi dokaj lepo, a le preveč dežja je sedaj, ko trta ravno cvete in trti v cvetji ravno plobe precej škodujejo, ker jo oklatijo evetu.

Minoli teden se je tudi po našem mestu raznesla govorica, da so Lončaričevi delavci zadeli na

„zlato“ rudo na Gorjancih in že smo mislili, no sedaj bodo pa Dolenjci laglje dihal, kmalu bo železnica tu; a je kmalu veselje minolo, ker je bila najdena ruda le slabo železo.

Dnevne novice.

(Odgovor „Slov. Narodu.“) „Slov. Narod“ bobna med svet, da me je za kandidaturu pregovoril postojinski c. kr. okr. glavar g. vit. Schwarz, da sem torej njegov kandidat. Temu nasproti javljam, da sem se oglasil kot kandidat le vsled odločno izraženih želj mnogih volilcev. G. vitez Schwarz, s katerim sva bila za svojega bivanja v njegovom političnem okraju — v svojo čast povem — v prijateljskih odnosih, obiskal me je v Planini enkrat, pa o moji kandidaturi niti tedaj, niti pozneje nisva imela nobenega ustnega ne pismenega razgovora. Vse, kar stoji v redih „Narodovega“ podlistka, izleglo se je v možganih dotičnega dopisnika. Tudi agitatorjev nimam najetih, katere bi sam vnel. Vsacemu bodej prosto, da me voli ali ne. Ako dne 4. julija zmagam, bodem in želim biti poslanec edino-le iz volje in sreca naroda samega.

J. Podboj, župnik.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je došel z dotično doposlanino sledeči veseli dopis: „Slavna družba! Celovški Slovenci, ki so se preteklo zimo shajali po eden dan v tednu v slovenskih večerih, čutili so se dolžne misliti ob teh shodih tudi šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Z navlašč v ta namen naročeno pušico smo nabirali ter naskočili vsacega, kdor nam je prišel pod roko. Na tak način se nam je posrečilo skupiti 23 goldinarjev, koje Vam tu pošiljamo z željo, da bi uprav mi našli mnogo posnemalcev, ki bi z nami vred podpirali v enakem smislu to našo prekristno družbo s prostovoljnimi doneski — ob svojih veselih večerih spominjajoč se družbenih težavnih nalog. Z odličnim spoštovanjem v imenu slovenskih shajalcev v Celovci: Vekoslav Legat.“

(„Laibacher Zeitung“) je danes objavila popravljen list volilcev velikega posestva, ki bodo volili dne 12. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v deželni hiši v Ljubljani deset deželnih poslancev. Na Kranjskem živeli volilci bodo dobili legitimacijske liste, izven Kranjske bivajoči pa naj osebo ali po pooblaščenih dobé legitimacije pri c. kr. dež. vladi.

(Muzejsko društvo.) Glavni zbor muzejskega društva bode letos v torek dne 25. junija ob 1/2 7. uri v bralni sobi „Rudolfinum“-a. Vspored: Letno poročilo odborovo in blagajnikovo, volitev predsednika in enega odbornika in sklep o eventualnih predlogih. Ob enem se bode p. n. društvenikom predložilo ravno kar natisnjeno „Izvestje kranjskega muzejskega društva letnik 1889“. Važnost tega društva zahteva, da se vdeleži glavnega zbora mnogo prijateljev zgodovine lepe naše domovine.

(Volitve volilnih mož v isterski deželni zbor.) Narodna stranka je pridobila toliko glasov, da bode poslala 8 zastopnikov v deželni zbor. V puljskem

okraju je bil hud boj, narodna stranka je zmagala v dveh občinah; v občini puljski je narodna stranka vsled hudega pritiska italijanašev propala. Po dosedanjem volilnem redu ni bil mogoč boljši uspeh. Dne 25. t. m. bode volitev poslancev.

(Pevsko društvo „Slavec“) priredi jutri zvečer ob 1/2 9. uri pri ugodnem vremenu „veliki kres“ s petjem in umetnim ognjem pri starih „šancah“ na Ljubljanskem Gradu.

(Ugovori proti odkritju spomenika Giordanu Brunn v Rimu.) Rektor in nekateri profesorji vseh fakultet in vsi profesorji bogoslovne fakultete zagrebškega vseučilišča so se pridružili onim, ki so sv. očetu Leonu XIII. izrazili svoje sožalje povodom odkritja imenovanega spomenika. O binkošnih praznikih je došlo do 60.000 telegramov od vseh strani sveta proti grdemu početju sovražnikov vere in cerkve.

(Kres) se bode zažgal jutri, kakor vsako leto, na Drenikovem (Češkem) vrhu.

(Osebnosti.) Okrajni glavar v Tolminu g. Adolf Schaffenhauer je premeščen na enako mesto v Koper; na njegovo mesto pride novoimenovani okr. glavar grof Fr. Marenzi.

(Nove krajevne železnice.) Trgovinsko ministertvo je zaukazalo pregled načrtov gledé nastopnih krajevnih železnic: 1. Za načrt barona Ritterja in drugov gledé železnice od Gorice čez Št. Peter (Draga) in Ajdovščino. Predložila sta se dva načrta, prvi z dolgostjo 29.1 kilometra s proračunjenimi troški 1.250.000 gld., drugi s 27.3 kilometra s troški 1.130.000 gld. 2. Gorica-Gradiška-Tržič-Oglej, za katero progo so troški proračunjeni na 1.6 milijona gld. 3. Trst-Bulje-Motovun-Poreč; daljava 104 kilometri, troški proračunjeni na 4 1/2 milijona gld.

(Trtna uš) se je pokazala v občini Boljunec poleg Doline. Okrajno glavarstvo v Kopru je ukrenilo potrebne korake proti mrčesu.

Telegrami.

Dunaj, 22. junija. Ordinarij vojne proračuna zahteva za napravo štirinajstih težkih baterij 1890. leta 440.909, ekstraordinarij pa za spopolnjenje 27 pešpolkov na normalno mirovno stanje 693.000 z utemeljevanjem, da so še vedno razmere veljavne, ki so lansko leto silile k naredbam; isto velja o nadaljnjem pridržanju nadnormalnih konjiških in topniških konj in mož. Vojno ministerstvo tirja dopolnilnega kredita za kolibne vojašnice v Galiciji 2.674.000 gld. Skupni troški znašajo 7.372.200 gld. Bosanski proračun sklepa s preostatom 49.509 gld.

Dunaj, 22. junija. Skupni proračun za leto 1890: Skupna kosmata potrebščina 132.224.339; zaklada 2.872.631; skupna čista potrebščina 129.351.708; čista vojna potrebščina 98.360.820, proti 1889 večja za 643.165; posebni ordinarij vojne 13.358.948, manjši za 7.605.718, tedaj skupna čista vojna potrebščina manjša za 6.962.553; čista mornarična potrebščina manjša za 74.150, tedaj

„O, slabi ti poskusi niso vredni tako krasne vezave.“

„Nikakor, gospod! te pesni so jako lepe. Prečitala sem že dve — včeraj, predno sem zaspala.“

Svétly si je predstavil v duhu, kako so počivale te pesni na njenih prsih, srce se mu je blago zazibalo, z ustnic pa je vskipelo lahno vprašanje: „Kako vam je ugajala prva pesen?“

„Ha, ha, ha!“ zasmeji se za odgovor z zvonkim glasom.

„Oh, gospica, kako se morete smejati! Kaj niste čitali iz nje ničesar, prav ničesar, kaj niste spoznali v naslikanem bitji, v teh potezah, vratu, očeh svojo znanko, kar naravnost rečem — svojo znanko iz zrcala?“

„Kako? to je pa že preveč!“ zavpije dekle jezno. „Galantni baš niste, gospod Svétly!“

Učeni pesnik pogleda v zadregi v knjigo v njenih rokah. Na platnicah v venci zlatih brastovih listov cvel je napis: „Hans Sauerkoht's Gedichte“ in napis prve pesni se je glasil: „An meine Angora-Katze.“

* * *

Gredočega iz sobe s ponosno zavestjo, da nima krasna učenka ni sluha o njega pesniških zmožnostih, ustavi ga njeni oči in uvede v svojo delavnico.

Stari gospod usede se mogočno v naslanjač in pomigne Svétlemu, da si prinese stol.

„Spoznal sem, da ste jako nadarjen človek“, začne udano.

Svétly zastoe nekaj o preveliki laskavosti.

„Hočem vas poprositi za neko uslugo — na prospeh stvari, nama obema svete“, nadaljuje srečni oče. „Niste opazili, da naše narodno gibanje peša, da počiva na njem neka ohromujoča tišina, da se ugnezuje zaspanost in mlačnost na vseh straneh? Čas je najskrajnejši, da se temu opomore, da se vrže v ljudstvo električna iskra, katera bi je vsprožila k novi delavnosti, unela k novemu navdušenju za presveto reč. Nič ne hasne iskanje po klubih, ježa na konjih visoke politike; stopiti moramo mej ljudstvo, spregovoriti ž njim s plamenitim jezikom, pokazati mu na večna njegova palladia: stara njegova prava, jezik, literaturo, védo navdihniti mu s povdarjenimi, ognjivimi, vzletnimi besedami... Tedaj, hoteli bi li stopiti v krog s svojim talentom?“

Pesnik je bil radostno iznenaden. Torej je čital vendar-le zbirko in boče ga povzbuditi za domovinske pesni. Odgovori skromno: „Nadcenjujete, gospod, moje slabe moči. Poskusil sem se seveda v različni drugi liriki, toda za mogočne tendenčne pesni ne čutim v sebi dosti sposobnosti.“

Stari gospod izbuli ná-nj čudeče se oči. „Kaj,

s pesnimi? Hahaha! Niti v sanjah mi ni prišlo na misel, da bi vas uvel na tako nevhvaležno mesto. Hahaha!“

Smejalo se je srčno za nekaj časa, potem pa zloži obličje zopet v važne gube in vzbudi zmočnega, iz nova trpko pobitega pesnika z besedami: „Nič ne dé! Čujte, za kaj se gré. Izdam politično brošuro. Baš sem jo dokončal. Vendar moram priznati, da nisem imel časa in veselja, zabavati se z novejšo literarno produkcijo in da je ostal moj pravopis nekoliko starokopiten. Saj je novi vaš pravopis cel Babilon! No, hotel sem vas poprositi, da bi moj rokopis v tem smeru popravili, kjer je treba. — Tako, dragi gospod! Za naslov brošurice sem izvolil svoje géslo: „Národa ščit in meč je njega prav in jezik!“

* * *

V noči po tem viteško-slavnem podjetji zdelo se je Svétlemu, da so priletele k njemu vse njegove pesni s solzami v očeh in da so mu trpko očitala, zakaj je je izdal.

„Prilepimo nove zavitke in drugi natis je gotov“, tolaži ga čez leto in dan založnik. „Razpošljemo ga vsem priznalcem literature — nekoliko eksemplarov se vendar pokrije.“

Prevel — h —.

skupna čista potreščina vojnega ministerstva manjša za 7.036.703.

Od zgorajšnjih 129,351.708 odračunši najprvo v pokritje določene na 39,953.850 proračunjene carinske preostatke ostane potreščina 89,397.858, od tega dva odstotka na račun Ogorske ostane potreščina 87,609.901, od katere odpade na Avstrijo 61,326.931, na Ogorsko pa 26,282.970. Kvotni prispevek Avstrije proti prejšnjemu letu je manjši za 4,890.294, oni Ogorske za 2,095.840. Čista potreščina za poveljništva, vojne in zavode v Bosni in Hercegovini 4,370.000, manjša za 53.000, po odbitku dveh odstotkov na račun Ogorske odpade na Avstrijo 2,997.820, na Ogorsko 1,284.780. Dopolnilni krediti se zahtevajo: za ministerstvo zunanjih zadev 800.000, za vojno 3,761.386; na Avstrijo odpade 3,129.111, na Ogorsko 1,341.047.

Dunaj, 22. junija. Avstrijska delegacija je enoglasno izvolila za podpredsednika Chlumcekega, potem pa proračunski odsek enindvajsetih in petičijski odsek devetih članov.

Dunaj, 22. junija. Otvorna seja avstrijske delegacije: Po rodoljubnem nagovoru starostnega predsednika Olza se enoglasno izvoli za predsednika knez A. Windischgrätz, ki v kratkih besedah naglašja ljubezen in zvestobo do cesarske hiše ter izraža nado, da se bo modrosti cesarjevi posrečilo s pomočjo zvestih zaveznikov ohraniti Evropi mir. Sklene s „hoch“-klicem cesarju, kateremu navdušeno pritrdi delegacija.

Kladno, 21. junija zvečer. Občinski urad je zaukazal zapreti vse krčme ter prosil za stalno posadko. Razburjenost tem večja, ker župan odsoten. Sodnijska komisija preiskuje hiše v Kladnu, Drinu in Motycinu. Do večera se ni motil mir. Zaprtih dosedaj 55 oseb, izmed teh 16 kazenskemu sodišču izročeni.

Kladno, 22. junija. Dosedaj 70 oseb zaprtih. Mesto popolnoma mirno. Župan Hrabe se je povrnil.

Zahvala.

Podpisani si šteje v prijetno in sveto dolžnost zahvaliti se tem potom najprvo visokorodni gospej Slančevi za naklonjenost in požrtvovalnost o priliki naše slavnosti, g. dr. K. Slaneu, kateri je blage volje prevzel slavnostni govor, gosp. županu dr. A. Pozniku in mestnemu zastopu, meščanom za okrašenje hiš in gostoljubnost naših gostov, gospe in gospicam našega mesta za krasni trak in prijazno sodelovanje, g. Zmagoslavu Rohrmannu za veliko požrtvovalnost in delovanje, dalje bratskima društvoma pokupskemu in ljubljanskemu „Sokolu“ za obilno vdeležbo, posebno njihovima starostoma; „Dol. pevskemu društvu“, „Slaveu“, narodnim kolesarjem, celjskim gostom, tuk. katol. rokod. društvu, požarnim brambam: novo meški, črnomaljski, trebanjski, žužemberški in mirnopeški za vdeležbo, vredništvom slovenskih listov za pospeševanje naše stvari, ter vsem drugim, kateri so naše goste sprejemali in našo slavnost oovečali, ter bodisi dejansko ali finančno pomagali, da se je vsa slavnost tako velikansko praznovala in jim kličemo krepki: Na zdar!

V Novem mestu, dne 15. junija 1889.

Slavnostni odbor.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomerna v mm	toplomerna po Celziju			
21	7. u. zjut.	732.3	18.2	sl. jzap.	oblačno	50.00
	2. u. pop.	732.5	17.0	brevz.	dež	
	9. u. zveč.	734.4	16.5	sl. szap.	del. jasno	dež
Srednja temperatura 17.2°, in 1.4° nad normalom.						

Srednja temperatura 17.2°, in 1.4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

22. junija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83	gl.	35	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	83	„	75	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	„	15	„
Papirna renta, davka prosta	99	„	30	„
Akije avstr.-ogorske banke	905	„	—	„
Kreditne akije	303	„	50	„
London	119	„	25	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	9	„	46 1/2	„
Cesarski cekini	5	„	65	„
Nemške marke	58	„	27 1/2	„

Fran in Karolina Marinšek oznanjata pretožno vest, da je njihina ljubljena starejša hčerka, trinajstletna

Linica

davi prominula po dolgi mučni bolezni.

Pogreb bode jutri v nedeljo ob 6. uri zvečer.

V KRANJ, 22. dan junija 1889.

Gosp. G. PICCOLI-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenjskem, dne 12. jun. 1889.
Blagovolite mi poslati dvanajst steklenic Vase esence za želodce.
Polovino omenjam, da je bila raka lani poslanih 36 steklenic izvirna. Bolniki raznih vrst so uživali esenco z najboljšim uspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bojna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavzela nekoliko kapljic esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrti postelji. Esenca se tedaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporoča.
Z odličnim spoštovanjem
Jurij König, župnik.

Peči iz prstenih snovij

v raznovrstnih oblikah, istotako

štedilna ognjišča

priporoča po najnižji ceni

Fran Jevnikar

& Comp. U. V. (12—10)

Tržaška cesta št. 29 v Ljubljani.

Tuji.

19. in 20. junija.

Pri **Matheu**: Aronovitz in Luccielli, trgovca, iz Trsta. — Rosenberg in Hübsch, potovalec, z Dunaja. — Št. Ogrine, trgovski pomočnik, iz Celja. — Tassini, zasebnik, s soprogo, iz Trsta.

Pri **Stona**: Weiss iz Trsta. — Schiller z Dunaja. — Ivan Leder, tajnik, iz Grada. — Hahn in Fakler z Dunaja. — dr. K. Slane, s soprogo, iz Rudolfovega. — Hardegg, trgovec, iz Jafe.

Otvorjenje knjigoveznice v Idriji.

Naznanjam, da sem otvoril v Idriji na Glavnem trgu novo

knjigoveznico,

ter se najuljudneje priporočam sl. c. kr. uradom idrijskim, častiti duhovščini domači in iz okolice, gg. učiteljem in p. n. občinstvu za naročila.

Izdelujem tudi škatulje za klobuke, kelihe in monštrance. Postregel bodem dobro.

Z odličnim spoštovanjem

(3—3)

Miha Bergant.

Leopold Tratnik
izdelovatelj
cerkvene posode itd.
Ljubljana
sv. Petra cesta
št. 27.

Priporoča svoje izdelke prečistiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah.

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike. Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Didaktofon,

c. kr. izklj. priv.

glasbeni inštrument,

s kojim more vsakdo kmalu svirati in peti (cef navod na četrti pole papirja) stane na tri oktave samo 22 gld., na štiri oktave pa 32 gld. — V ostalem služi didaktofon popolnoma kot harmonium trajnega dela, krepkega in prijetnega glasu. Daje se tudi na mesečne obroke.

V imenu glasbenega napredka priporoča didaktofon za obilna naročila odličnim spoštovanjem

Alojzij Luznik,

(6—4)

Komen, Primorje (Küstenland).

Železniške vožne listke

za vožnjo tje in nazaj, za društvena, zabavna in romarska potovanja (z oglašilem 8 dni pred odpotovanjem zdatno znižane cene), kakor tudi okrožne vožne listke oskrbuje ter daje radovoljno vsakršna pojasnila glede železniškega potovanja (2—2)

mestni urad c. kr. avstr. državnih železnic v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

JOŽEF PAULIN.

V obvarovanje zdravja nedvomno nekaj novega

je uradno koncesijonovana, naravna, umetno s prosto ogejno kislino prirejena mineralna kislá voda

kostrivniški kislí vrelec

(Römerbrunnen)

pri Rogatcu.

Z naravo in umetnostjo srečno spojena, nedosegljiva do sedaj v kupčiji še ne se nahajajoča zdrava pijača je ta peneča se

mineralna kislá voda,

katera je zdravejša in okusnejša kakor vse takozvane sifon kisle vode. (23—9)

Na prodaj je v vseh znamenitejših lekarnah, pri trgovcih ter jo neposredno pošilja oskrbnitvo rimskega vrelca, pošta Rogatec-Slatina (Štajersko).

Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odruši.

Radenska kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlate-nici.

Poskusi dr. Jev. Garroda, Biswagera, Cantanija, Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno moč pri sečnokislini, usednih izločkih, iz česa se sklepa na najugodnejše učinke Radenske vode.

sladkorjem pomešana, je Radenska kislá voda v obče priljubljena.

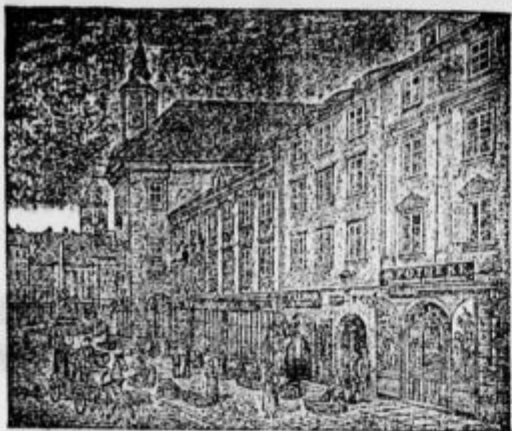
Kopališče Radensko.

Kopanje v slatini in v jeklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

Stanovališča po ceni. Prospekt (brezplačno) od ravnateljstva:

Kopališče Radenci blizu Ljutomeru.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (24)

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priloga tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih kušenihi domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jeve trdke je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeckypplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstr. 30. V Gradcu (na Stajerskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršen vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

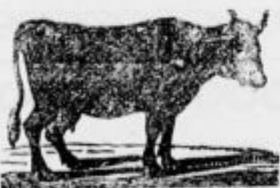
Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanih človeških telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

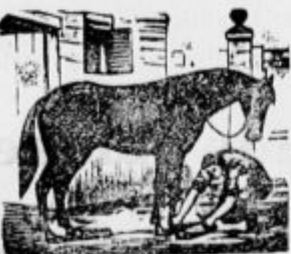
Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgark, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele.

okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehrujnih na nogah, izvlnjenju, tišanju od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlbah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zajamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža (37)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvali se tem potom prečast. duhovščini in sl. občinstvu za dosedanje naklonjenost ter se ob enem priporoča tudi v bodoče v izvrševanje vseh v

čevljarsko obrt

vštevajočih se del. Za točno, lično in trpežno izvršenje jamči, istotako za mogoče nizko ceno. Spoštovanjem

Matija Horvat,

čevljarski mojster, (5) v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4. priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornat.

Kavarna „Austria“

(Café Schmidt)

sv. Petra cesta šte. 34 v Ljubljani (poleg mesarskega mosta) (5)

priporoča se sl. občinstvu z mesta in dežele v mnogobrojni obisk. Postreže svojim gostom z vedno svežo kavo in drugimi okrepčujočimi pijačami ter ima na razpolago slovenskih in nemških časopisov veliko število.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu se priporoča podpisani v

izdelovanje

najraznovrstnejših oblek

po uzorcih in želji izvršenih. Za trpežnost in natančnost dela ter za nizke cene jamči

spoštovanjem

Josip Strauss,

krojač,

v Ljubljani, Kongresni trg 14. (3—3)

Svojo bogato zalogo

raznovrstnih vóz

po najnižjih cenah

priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,

kovaški in podkovski mojster.

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6,

v Tönniesovi hiši. (7)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

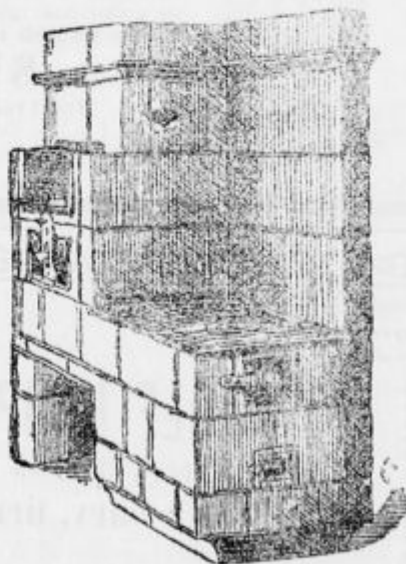
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(27)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Otvorjenje delavnice za zlatarsko obrt.

Podpisani naznanja sl. občinstvu iz mesta in dežele, da je otvoril v **gledaliških ulicah št. 3 v Ljubljani**

delavnico in prodajalnico,

v kateri prodaja in kupuje vsakovrstno **zlatnino** in **srebrnino** ter tudi popravlja stare stvari.

Za obila naročila se priporoča spoštovanjem

Ludovik Črne,

(3-3)

zlatár,

Gledališke ulice št. 3.

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(14)

priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem

na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za gosence, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam svojo **bogato zalogo**

klobukov in slamnikov

najnovejšega kroja in iz zanesljivo trpežnega blaga. Dalje imam v veliki izbiri vsakovrstne čepice po najrazličnejših cenah.

Sprejemam in izvršujem vsakovrstna

= krznarska dela, =

ter shranjujem kožuvinno čez poletje.

Spoštovanjem

Anton Krejči,

klobučar in krznar.

Kongresni trg št. 8 v Ljubljani.

Gg. dijakom dovoljujem prednostne cene. (15-14)

Anton Ravnikar,

krojaški mojster,

29. Rožne ulice LJUBLJANA Rožne ulice 29

vsprejema vsakovrstna v

krojaško obrt

spadajoča naročila, katera izvrši po najnovejšem kroji iz domačega in vnanjega blaga po priznani nizke ceni z zagotovitvijo solidnega in trpežnega izdelovanja. (6-3)

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarejša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke na Kranjskem

August Drelse

v Ljubljani.

(41-13)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatiije Soulae (Gironde).

Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po prijorji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepuje in popolno ozdravi celjosti.

Zares močno ustrežemo našim p. n. čitateljem, opozorjajo na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrda SEGUIN Bordeaux

Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (45)

Vrelec „Carinthia“,

alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (2)

Diseldorfske oljnaté barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).

Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnaté barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po nižjih cenah; v dežah od 25 klgr. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

FR. CASERMAN,

izdelovalec obleke za gospode,

Šelenburgove ulice LJUBLJANA Šelenburgove ulice (nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta in dežele v

izdelovanje obleke po najnovejšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo **bogato zalogo** raznovrstnega domačega in inozemskega blaga.

Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje talarjev in razne obleke.

Uzorci so franko na razpolago. (3)